

Tools voor omweiden en standweiden getoetst in Amazing Grazing

Van gevoel naar cijfers voor grasland

De praktijktoets in het project Amazing Grazing bevestigt de ervaring uit het veld dat het gebruik van tools in het graslandmanagement niet vanzelfsprekend is. De wekelijkse tijdsinvestering, het meten van de grashoogte, doen veehouders pas wanneer ze hebben ervaren dat de informatie die de tools geven meerwaarde heeft. Maar juist het wekelijks meten is nodig om de informatie uit de tools te gebruiken. De veehouders die al voor de start van de praktijktoets wekelijks hun grashoogte maten, deden dat ook tijdens de praktijktoets. Hierdoor was het vooral op deze bedrijven mogelijk de bruikbaarheid van de informatie uit de tools te toetsen aan het graslandmanagement.

Marcia Stienezen
Wageningen University & Research
Jonathan Teune
Aeres Hogeschool - Dronten
Maaike Neplenbroek
Wageningen University & Research
Max Quint
HAS Hogeschool – Den Bosch
Paula Groen
Aeres Hogeschool - Dronten
Bert Philippen
Wageningen University & Research

Op melkveebedrijven een hogere omzetting van weidegras naar melk te realiseren ontwikkelt Amazing Grazing, binnen de bouwsteen Grasvoorraad, tools om vers gras beter te benutten bij omweiden en standweiden. Voor zowel omweiden als standweiden is een tool beschikbaar. Deze tools zijn van april tot half juni 2017 getest bij veehouders die al gewend waren wekelijks

grashoogten te meten en bij ‘nieuwe’ gebruikers. Veehouders gebruikten de tools, al dan niet ondersteund door een weidecoach. Middels een enquête werden vragen gesteld over de ervaringen met de tools.

Omweiden

Van vijf veehouders was er voldoende informatie beschikbaar om de tool voor omweiden (zie kader Maaivenster en Feedwedge, figuren 1 en 2) te kunnen toetsen. Hun ervaring was dat het concept van de Feedwedge in combinatie met het Maaivenster toepasbare handvatten geeft voor de planning van het graslandmanagement. De Feedwedge laat zien hoe groot de oppervlakte moet zijn om de koeien aan het weiden te houden, waar de koeien ingeschaard kunnen worden en hoeveel er bijgevoerd moet worden. Voor de percelen die gemaaid kunnen worden, wordt het juiste maaimoment bepaald met het Maaivenster.

Kengetallen die de tool geeft, zoals ‘grasbehoefte per ha’, ‘grasvoorraad beweidingsplatform’ en ‘grasvoorraad per koe’, werden door de veehouders niet gebruikt in hun graslandmanagement omdat ze deze nog niet kenden.

De ‘verwachte grasgroei’ werd als zeer waardevol ervaren en met name het feit dat deze aangepast kan worden aan de

Figuur 1

Het Maaivenster.

Maaivenster en Feedwedge

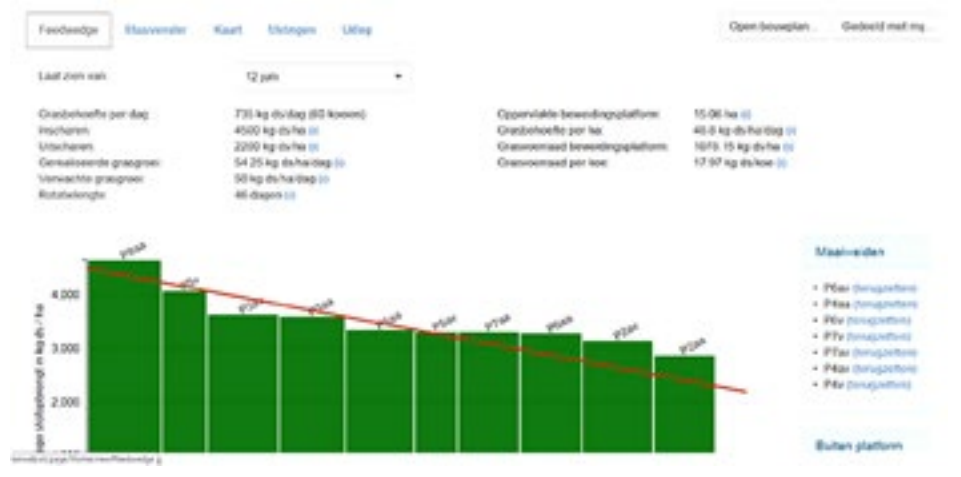
Voor omweiden zijn een Nederlandse versie van het Maaivenster (figuur 1) en de Feedwedge (figuur 2) ontwikkeld. Beide zijn te vinden in GRIP op GRAS. GRIP op GRAS is gratis beschikbaar via www.akkerweb.eu.

In de Feedwedge staan de percelen die gereserveerd zijn voor beweiden. In het Maaivenster staan de percelen die gereserveerd zijn om te maaien. In het voorbeeld hieronder heeft de veehouder te veel percelen gereserveerd voor maaien. En te weinig voor beweiden; in de Feedwedge is een gedeelte onder de rode lijn niet gevuld met groene balkjes. Door wekelijks de Farmwalk te lopen kan de veehouder in de gaten houden of hij daadwerkelijk kan gaan maaien (onder de rode lijn wordt het helemaal opgevuld met groene balkjes) of dat hij percelen van het Maaivenster terug moet zetten naar de Feedwedge.

eigen verwachting. Dit geeft de mogelijkheid om voor de komende week te zien wat het effect van een andere grasgroei voor het graslandmanagement betekent. De wens is dat de 'verwachte grasgroei' ook in de Feedwedge per perceel aan te passen wordt, net als in het Maaivenster. Wat betreft de gebruiksvriendelijkheid scoorde de tool laag; een rondje lopen voor het meten van grashoogten is nog wel te doen, maar de verwerking van de cijfers moet laagdrempelig zijn. De ervaring was dat de koppeling van de gegevens aan de percelen met GPS niet altijd goed ging. Ook het handmatig invoeren kon gebruiksvriendelijker. Bovendien was het niet

Figuur 2

De Feedwedge.

Grasvenster en Voervenster

Voor standweiden en roterend standweiden, al dan niet in meerdere blokken, is een eerste versie van het Grasvenster en het Voervenster ontwikkeld (figuur 3). Deze zijn nog in het beginstadium van ontwikkeling en daarom nog niet breed beschikbaar. Het grasvenster geeft een overzicht van de beschikbare grashoeveelheid bij (roterend) standweiden in de verschillende blokken. Het voervenster geeft aan wat de aanpassing in de bijvoeding moet zijn om de graslengte constant te houden. Het voorbeeld hieronder is uit de eerste versie van de tool en van een veehouder die doet aan roterend standweiden met drie blokken.

De lichtblauwe lijn in het Grasvenster is de streefopbrengst voor maaien. De zwarte lijn is de streefopbrengst bij weiden. De groene balk geeft aan waarbinnen de streefopbrengst voor weiden moet liggen. Alle drie de waarden stelt de veehouder in.

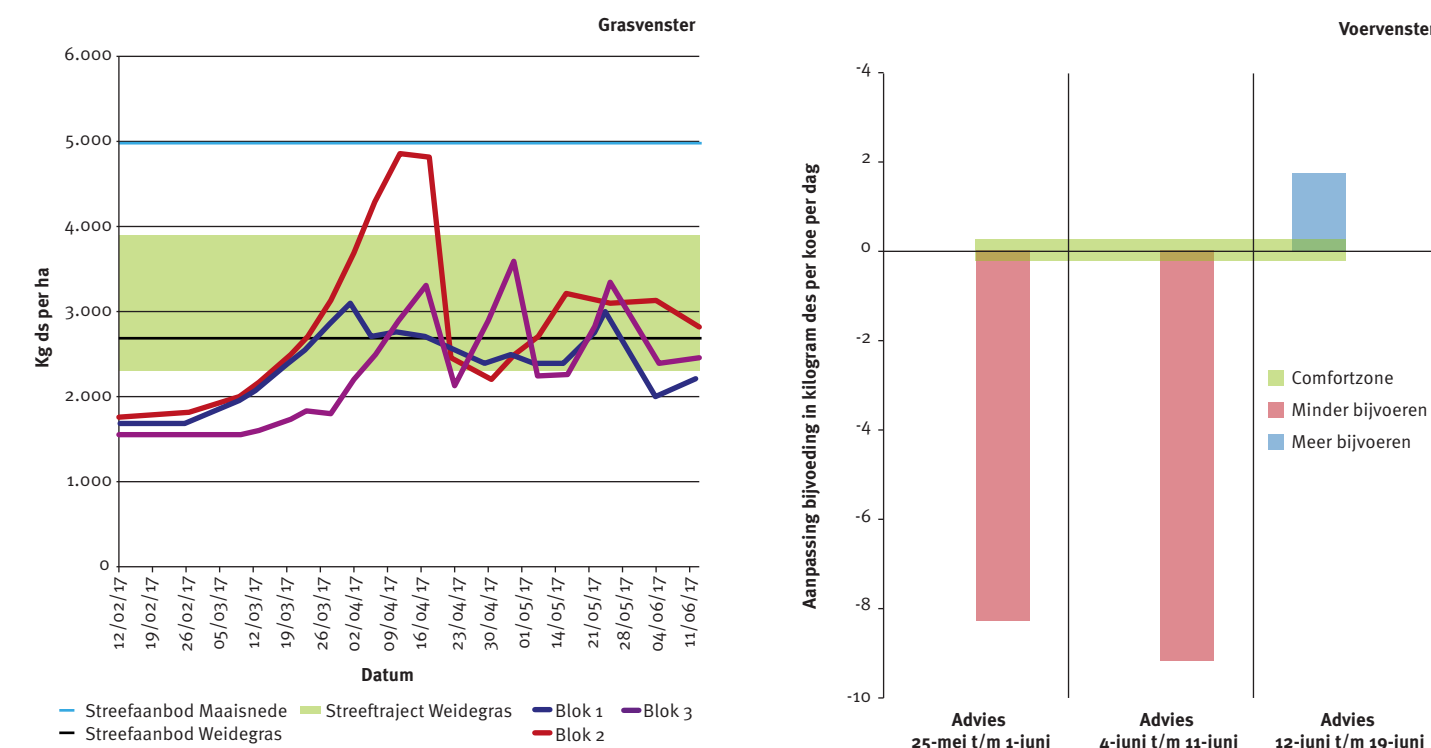
mogelijk om de grashoogten die zijn verzameld met een automatische grashoogtemeter direct in te lezen. En er was geen iPhone-applicatie beschikbaar. Door de tool te koppelen aan een graslandgebruikskalender waar bijvoorbeeld in- en uitschaarmomenten worden geregistreerd, ontstaat de mogelijkheid om op perceelsniveau de jaaropbrengst inzichtelijk te maken. Het koppelen van een voerprogramma geeft vele mogelijkheden voor het verder optimaliseren van de rantsoenen van de koeien.

(Roterend) standweiden

Ook bij (roterend) standweiden was er van vijf veehouders voldoende informatie beschikbaar voor de praktijktoets. De veehouders maten elke week de grashoogte van de percelen en voerden deze in in de tool (zie kader Grasvenster en Voervenster, figuur 3). Het uitgangspunt van (roterend) standweiden is dat de oppervlakte die beschikbaar is voor beweiden constant van grootte is, waarbij ernaar gestreefd wordt de grashoogte constant te houden door de bijvoeding aan te passen. Dit is ook de basis van de tool. Het bleek echter dat veehouders op verschillende manieren sturen bij standweiden. Een deel van de veehouders houdt de oppervlakte constant en past de bijvoeding aan, eventueel in combinatie met uren weidegang. Een deel van de veehouders houdt het rantsoen constant en stuurt met de oppervlakte grasland eventueel in combinatie met uren weidegang. Dat wil zeggen dat ze de koeien meer of

Figuur 3

Het Grasvenster en Voervenster

minder grasland aanbieden om het aandeel vers gras in het rantsoen constant te houden.

Het Grasvenster gaf de veehouders goed overzicht over de hoeveelheid gras in de verschillende blokken. De veranderingen in de bijvoeding die het Voervenster weergaf, werden ervaren als te wisselend. De verwachte grasgroei zou moeten worden gebruikt bij het advies voor het aanpassen van de bijvoeding. De uren beweiding zouden ook in de tool moeten worden opgenomen om mee te kunnen sturen. Om de tool gebruiksvriendelijker te maken, zou de invoer van de op stal te voeren producten en de uitvoer op de laadlijst in kg product moeten worden ingevoerd in plaats van kg droge stof.

Hoe verder?

Op basis van de ervaringen uit de praktijktoets worden de tools aangepast. Voor (roterend) standweiden is het concept van de tool nog volop in ontwikkeling. Het streven is om de standweiden-tool de tweede helft van dit jaar nog een keer te toetsen. Voor de omweiden-tool staat het con-

cept en zijn de aanpassingen met name gericht op de gebruiksvriendelijkheid. De kennis en rekenregels uit de tool komen vrij beschikbaar zodat eenieder die wil deze kennis in zijn of haar producten en diensten kan toepassen.

CONCLUSIES

- De veehouders die voor de start van de praktijktoets nog niet wekelijks de grashoogte maten, deden dat ook tijdens de praktijktoets niet. De ervaring is dat zij eerst met het meten aan de slag gingen.
- Vervolgens keken ze naar de tool: hoe werkt het en wat voor informatie komt eruit? De stap naar wekelijks meten werd door de veehouders pas gemaakt wanneer werd ervaren dat de informatie uit de tool werkelijk helpt bij het plannen van het graslandmanagement op hun bedrijf.
- Cruciaal hierbij was de stimulering en ondersteuning van de veehouders door hun adviseur/weidecoach. Veehouders die niet gestimuleerd en ondersteund werden door hun adviseur stopten na een paar keer gemeten te hebben.